

Gratis brochure gemeente Jabbeke onder verantwoordelijkheid van het schepencollege.

COLOFON:

Opmaak:
ir. Peter Van Besien, projectingenieur, afdeling Bovenschelde, W&Z en Gabriël Acke - gemeente Jabbeke

Ontwerp en Layout:
Véronique Vanhessche - gemeente Jabbeke

Voor de historische informatie in deze Extra Info is geput uit de dorpsmonografie "Stalhille - Parel van het Noorden" van auteur Germain Monteyne, waarvoor bijzondere dank.

van de brug gebeurt door gelijktijdige rotatie van de armen, waardoor het brugdek opgehaald wordt en naar Stalhille toe uit de as van het kanaal schuift. Aangezien de brug eenzelfde statisch schema heeft voor open en gesloten toestand, kan dit met heel geringe kracht. De brug zweeft als het ware. De brug overspant ruim 26 meter en is 3 meter breed. In open stand komt een doorvaartopening vrij van 20 meter breedte en 7,50 meter hoogte. Voor de brugconstructie wordt zo'n 40 ton staal gebruikt, voor de tegengewichten ruim 15 ton gietijzer. De brug zal in het begin vanuit het aanliggende bedieningsgebouw bediend worden. Van zodra de afstandsbediening met camerabewaking in werking is, zal ze vanop afstand bediend worden vanuit de bedieningspost in Plassendale, damen met de bruggen van het plassendalecomplex zelf en de bruggen op het kanaal Plassendale-Nieuwpoort.

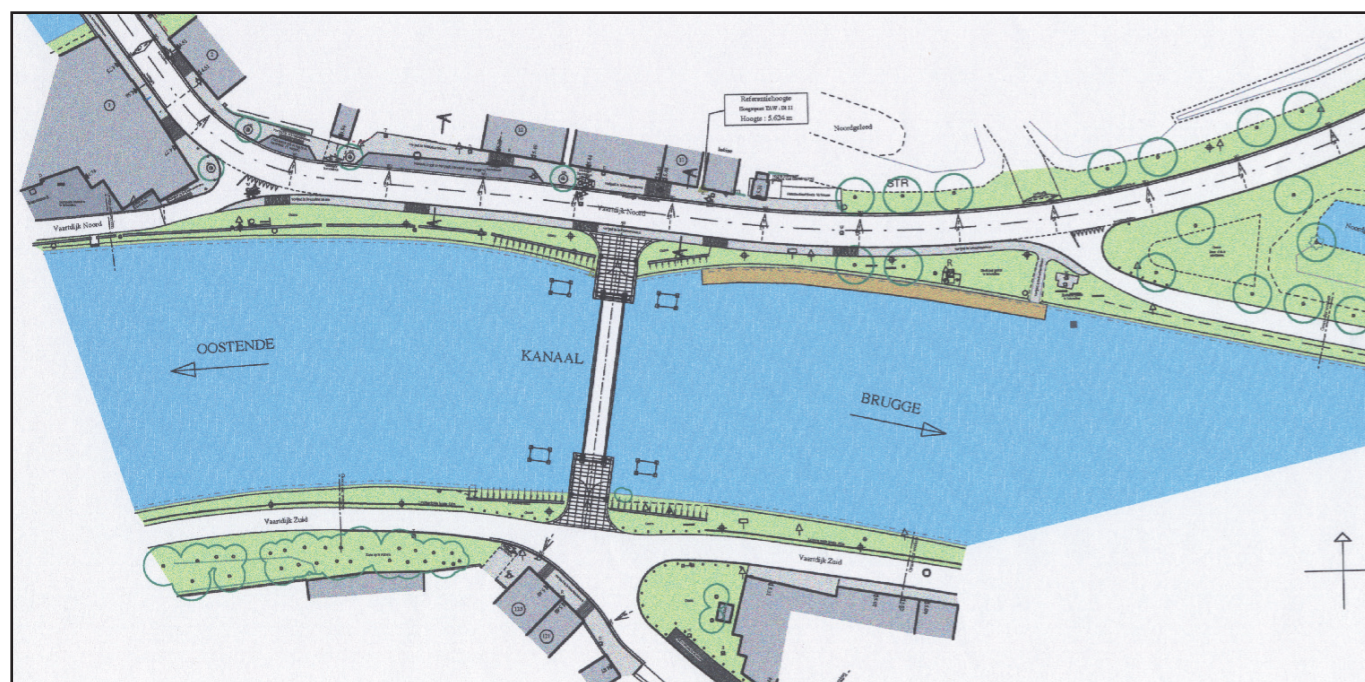
DE UITVOERING

De afdeling Waterwegen Kust van het voormalige AWZ heeft dit project opgestart, onder leiding van ir. Bernard De Putter - afdelingshoofd - en ir. Frederik Buffel - projectingenieur. Door de territoriumuitbreiding van Waterwegen en Zeekanaal met het kanaal Gent-Oostende is dit project in beheer gekomen van W&Z. Hier werden de werken opgevolgd door toezichters Eric Fremout en Katrien Van Hoeteghem, onder leiding van ing. Frank Proot en ir. Peter Van Besien. Ondersteunend werd beroep gedaan op de afdelingen Elektromechanica Gent en de afdeling metaalstructuren Hasselt.

De werken werden uitgevoerd in hoofdaanneming door de tijdelijke vereniging Van Bristom-Verhegge uit Oostkamp en Zedelgem. De staalconstructie werd gerealiseerd door B-Construct uit Veurne, de mechanica door Demako uit Zwijndrecht, de hydraulica door Vapo uit Dadizele, de elektriciteit door Elektro Decat uit Pervijze.

DE OMGEVINGSAANLEG

Voor de uitvoering van de omgevingsaanleg werd samengewerkt tussen de afdeling Waterwegen Kust en de gemeente Jabbeke. Volgens het ontwerp van de omgevingsaanleg van landschapsarchitect P. Deroose werd er een eigentijdse en verkeersveilige heraanleg uitgevoerd.

Ontwerpplan omgevingsaanleg - P. Deroose.

Stalhillebrug: waar Waterwegen en Zeekanaal en Gemeente Jabbeke samenwerken!

Jabbeke

Extra • Info

Stalhillebrug

VOORWOORD

De gemeente Jabbeke is uitermate tevreden met de nieuwe Stalhillebrug. Onze inwoners beschikken nu niet alleen opnieuw over de zo nodige verbinding tussen de dorpskernen Jabbeke en Stalhille, maar ook over een heuse eye-catcher.

We mogen ook niet vergeten dat deze realisatie mee het prachtige provinciale fiets- en recreatienetwerk vormgeeft.

Het intrigeert me hoe het gegeven van een brug, een voetgangers- en fietsersbrug, in deze 21ste eeuw nog steeds van zo'n essentiële waarde kan zijn voor een gemeenschap. Het doet me deugd dat een idee zo eenvoudig, hoewel niet in uitvoering, dergelijke impact kan hebben in het samenbrengen van mensen.

Bruggen bouwen is oeveren raken, is de hand uitsteken naar de overkant. Een brug is zoveel meer dan een overgang van punt a naar punt b. Een brug brengt mensen bij elkaar. 'Bij elkaar' komen we alsmat minder. Laat deze prachtige nieuwe brug dan ook een baken van hoop zijn voor de toekomst. Dat we met verende krachten, ondanks tegenvol en overmacht, er nog steeds in slagen de handen over het water heen in elkaar te slaan.

Groot-Jabbeke is een gemeente die sterk is in en door haar diversiteit. Iedere dorpskern heeft haar eigen specificiteit, haar eigen levensaard. De laatste jaren doen we inspanningen om onze verschillende kernen dicht bij elkaar te brengen. Ook daarin heeft deze brug haar rol te vervullen, als verbinding tussen de kernen en de mensen van Jabbeke en Stalhille. In datzelfde streven naar meer 'verbinding' tussen onze kernen kadert trouwens ook de nieuw te realiseren fietsersbrug tussen Varsenare en Jabbeke.

Met de realisatie van deze Stalhillebrug is in ieder geval weerom een nieuw hoofdstuk geschreven in onze gezamenlijke geschiedenis.

De burgemeester
Hendrik Bogaert.

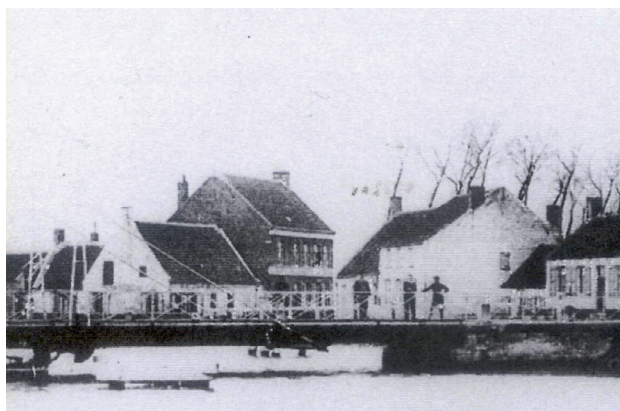
Steeds meer is het kanaal Brugge - Oostende voor wandelaars en fietsers een geliefd oord voor recreatie en toerisme. Ook de pleziervaart voelt er zich goed thuis. De authentieke site rond de Stalhillebrug maakte het onderwerp uit van een project voor omgevingsaanleg en kreeg een nieuwe brugconstructie.

Gemeente
Jabbeke
geeft je ruimte

Vlaamse overheid

1928

1944

1947

1976

Nog voor Stalhille over een eigen kerk beschikte, moesten de parochianen naar de kerk in Jabbeke. Het huidige kanaal was nog een ondiepe maar brede waterweg - de Ieperleet - en men kon die met een vlot of een platte schuit oversteken. Medio de 13de eeuw verrees een eigen kerk in Stalhille maar de oeververbinding bleef noodzakelijk. Vanaf de helft van de 14de eeuw toog men aan het werk aan wat in de tweede helft van de 17de eeuw zou resulteren in het kanaal van Brugge naar Oostende, zoals het er nu uitziet. Een Stalhillebrug was nooit ver weg, die was immers hetzij economisch, hetzij militair-strategisch belangrijk.

Op een kaart van Pieter Pourbus uit 1571 staat ter plaatse van de oversteek van het kanaal Brugge - Oostende in Stalhille al een brugje afgebeeld. Alhoewel kan worden verondersteld dat sindsdien een oeververbinding bestond, mag men ervan uitgaan dat de allereerste draaibrug in Stalhille dateert uit 1822. Nog voor WO I verving men deze Stalhillebrug door een duw-draaibrug, die vernield werd tijdens de oorlog.

De 3de Stalhillebrug was het eerste ophaalbrugje, dat stand hield tot 1928 en plaats maakte voor een mechanische draaibrug. Deze 4de Stalhillebrug werd, eveneens door de bezetter, vernield tijdens WO II.

Na de bevrijding werd in 1947 gekozen voor een houten ophaalbrug, die niet alleen gekend was door zijn talloze aanvaringen van binnenvaarders, maar ook voor zijn eindeloze files ten gevolge van het opkomende wegverkeer naar de kust. Toen die brug eind de jaren '70 voor het wegverkeer niet langer noodzakelijk was, koos men voor een noodoplossing. Een zogenaamde Baileybrug moest de voetgangers en fietsers over het kanaal helpen. Die onaantrekkelijke 6de Stalhillebrug verdwijnt nu definitief uit het landschap.

DE INPLANTING

Na het wegnemen van de dominante, in de omgeving storende Baileyconstructie blijven de arduinen landhoofden van de oude ophaalbrug - wellicht overgebleven van de vooroorlogse draaibrug - nog zichtbaar. Dit is de historische oversteekplaats van alle Stalhillebruggen. De keuze voor deze inplanting speelt in op de bestaande verkeersstroom van traag verkeer, voetgangers en fietsers. De gebruikers behouden op die plaats een goed overzicht op het steeds drukker fietsverkeer langs het jaagpad. Ook de aanwezigheid van de passantensteiger, een kleinschalige plezierhaven, verantwoordt de inplantingsplaats des te meer.

HET ONTWERP

In 1996 nam de gemeente Jabbeke deel aan het Interreg II-project Euregio Scheldemond. In het kader van de grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van pleziervaart werd een voorstel ingediend voor de aanleg van een steiger voor pleziervaart. Deze kwam er in het jaar 2000. Intussen waren via **landschapsarchitect P. Deroose** plannen gemaakt voor de heraanleg van de omgeving, teneinde deze kanaalsite nieuwe toeristische kansen te bieden. Elk jaar immers wint het kanaal Brugge - Oostende aan aantrekkingskracht als toeristisch-recreatieve route voor fietsers, wandelaars en pleziervaarders.

Het agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV, afdeling Bovenschelde is bevoegd voor de infrastructuur op en aan het kanaal Brugge-Oostende. Bij de ingebruikname van de passantensteiger in Stalhille in het jaar 2000 werd toezegging gedaan door de Vlaamse overheid om kredieten te voorzien voor een **nieuwe Stalhillebrug** en om de studie hiervoor aan te vatten.

Diverse verdienstelijke ontwerpen werden gemaakt, en uiteindelijk werd in overleg met Vlaams Bouwmeester **Bob Van Reeth** gekozen voor het ontwerp van het ingenieursbureau **N.v. Ney & Partners - Structural engineering** uit Brussel. Het bureau bestudeerde een zeer originele oplossing via 'rotatie omheen de X-as' en verplaatsing van de brug in de hoogte in de richting van één van de oevers. Die oplossing zorgt voor een brug met heel kleine massa, die zich volledig integreert in het landschap en de omkadering.

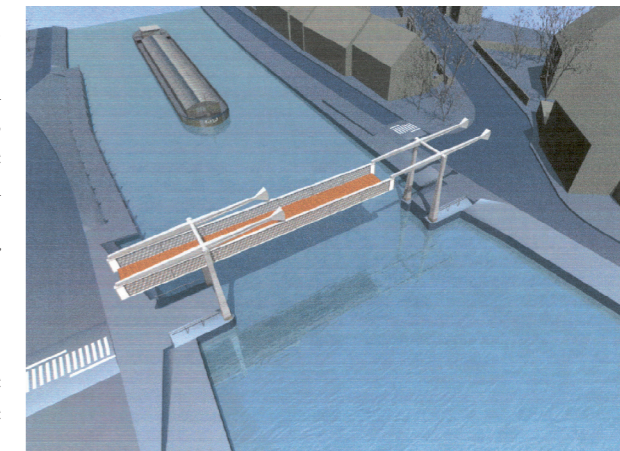
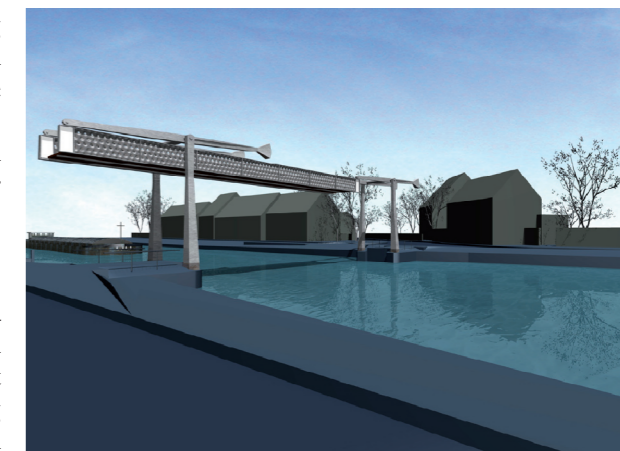
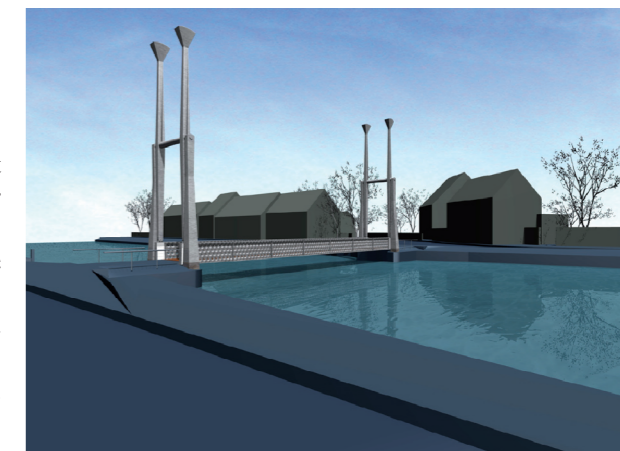
Het project moet het hebben van de rust die het uitstraalt. Eenvoudige geometrische vormen - horizontalen en verticalen - duiden op de aanwezigheid van de constructie in het polder- en kanalenlandschap, zonder zich ook maar een ogenblik op te dringen aan het rustig landelijk dorpskarakter van de omgeving.

TECHNISCHE FICHE

De nieuwe Stalhillebrug is een eigentijdse ophaalbrug, geconstrueerd met 2 stalen hoofdliggers en 4 stalen masten. Deze originele keuze maakt dat het brugdek niet boven maar onderaan de hoofdliggers geplaatst wordt. De liggers maken derhalve meteen de borstwering van de brug uit. De liggers zijn stalen I-profielen en de verticale lijfplaten worden volgens een rasterpatroon uitgelaserd. Dat benadrukt het luchtig karakter van het bruglichaam en biedt mogelijkheid voor sfeerverlichting.

De brug weegt ongeveer 20 ton, elk van de vier tegengewichten weegt ongeveer 4,6 ton.

De brug wordt opgehangen aan 4 roterende draaiarmen, die zich tot 20 meter boven het polderlandschap verheffen. Deze armen worden bewogen door een hydraulische aandrijving in de slanke portiek of hameestijl, waarin op elke oever een hydraulische zuiger met hydraulische groep gemonteerd is die via een stang en nokverbinding de draaias roteert. Het ophalen

Ontwerpen Stalhillebrug N.V. Ney en Partners - Brussel - 2003

Stalhillebrug: waar geschiedenis en landschap duurzaam samen gaan met mobiliteit en recreatie!